

Hệ thống bảo vệ và biện hộ của California

Tờ Thông tin: Động vật Phục vụ ở Nơi kinh doanh và Không gian Công cộng

Tháng 12 năm 2020, Ấn phẩm #F114.05

Giới thiệu

Tiêu đề II của ADA [42 Bộ luật Hoa Kỳ (U.S.C, United States Code) Mục 12131-12165] cấm “thực thể công cộng” phân biệt đối xử đối với người bị khuyết tật. Tiêu đề III (42 Bộ luật Hoa Kỳ Mục 12181-12189) cấm “nơi công cộng” phân biệt đối xử đối với người bị khuyết tật. Thực thể công cộng là những nơi do chính quyền tiểu bang hoặc địa phương điều hành, chẳng hạn như tòa nhà chính phủ, giao thông công cộng và công viên công cộng, và trong đây được gọi là “không gian công cộng”. Nơi công cộng là nơi kinh doanh mở cửa cho công chúng, chẳng hạn như nhà hàng, khách sạn, rạp chiếu phim, cửa hàng, phòng khám và bệnh viện, và trong đây được gọi là “nơi kinh doanh”. Đạo luật Unruh (Unruh Act) của California [Bộ luật Dân sự (Civil Code) Mục 51- 51.2], Đạo luật Người Khuyết tật (Disabled Persons Act) (Bộ luật Dân sự Mục 54-55.32) và Bộ luật Chính phủ (Government Code) Mục 11135 (đối với các chương trình do tiểu bang hoặc những nơi kinh doanh nhận trợ giúp tài chính tiểu bang điều hành) quy định các biện pháp bảo vệ tương tự.

Mục 504 của Đạo luật Phục hồi (Rehabilitation Act) năm 1973 quy định các biện pháp bảo vệ tương tự cho các cơ quan liên bang như Dịch vụ Bưu chính Hoa Kỳ, và cho các chương trình của chính quyền tiểu bang và địa phương và các tổ chức tư nhân bao gồm trường học và đại học nhận trợ giúp tài chính liên bang. Di chuyển bằng đường hàng không có các quy định riêng, được thảo luận bên dưới.

Người bị khuyết tật không có quyền mang động vật hỗ trợ cảm xúc vào nơi kinh doanh hoặc không gian công cộng. Quyền đó chỉ áp dụng cho động vật phục vụ. Do đó, nếu quý vị muốn vào những nơi này, quan trọng là phải biết

liệu động vật của quý vị có đủ tiêu chuẩn là động vật phục vụ không.

Quyền có Động vật Phục vụ ở Nơi kinh doanh và Không gian Công cộng

A. Động vật Phục vụ là gì?

“Động vật phục vụ” là một con chó được huấn luyện riêng để thực hiện công việc hoặc tác vụ giúp ích cho một người bị khuyết tật, bao gồm khuyết tật thể chất, cảm giác, tâm thần, trí tuệ, hoặc loại khuyết tật tâm thần khác.” Mặc dù định nghĩa này chỉ giới hạn ở chó, quy chế liên bang quy định rằng ngựa lùn phải được cho phép là động vật phục vụ ở nơi kinh doanh và không gian công cộng nếu chúng được huấn luyện riêng để giúp ích cho một người bị khuyết tật và có thể được điều chỉnh thích ứng hợp lý. Một động vật không phải là động vật phục vụ nếu chỉ đơn thuần sự hiện diện của động vật này giúp ích cho một người bị khuyết tật.

Một số ví dụ về tác vụ mà động vật phục vụ thực hiện bao gồm: bật đèn, nhặt đồ vật, cung cấp điểm tựa, kích thích xúc giác và trị liệu áp lực sâu cho người sử dụng. Nếu tín hiệu không phải là lệnh có chủ ý từ người sử dụng, nhận thức và phản ứng của chó sẽ là *công việc* của chó phục vụ. Ví dụ về công việc của chó phục vụ bao gồm (nhưng không giới hạn ở) ngăn ngừa hoặc can thiệp các hành vi bốc đồng hoặc phá hoại, nhắc người đó dùng thuốc, và giúp một người mất phương hướng thoát khỏi một tình huống nguy hiểm. Không có quy định pháp lý cụ thể nào về số lượng hoặc loại công việc mà động vật phục vụ phải cung cấp vì lợi ích của người bị khuyết tật.

B. Làm thế nào để Tôi Chứng minh được Chó của Tôi là Động vật Phục vụ?

Yêu cầu duy nhất để trở thành động vật phục vụ là chó được huấn luyện riêng để giúp ích cho người bị khuyết tật. Một động vật phục vụ có thể được huấn luyện bởi một chuyên gia, một người bạn, một thành viên gia đình, hoặc người bị khuyết tật. Theo ADA, chó phục vụ không bắt buộc phải đăng ký là chó phục vụ, hoặc đeo một thẻ đặc biệt hoặc mặc gi lê xác định nó là động vật phục vụ. Luật California quy định các bộ phận kiểm soát động vật địa phương được cấp thẻ nhận diện cho người sử dụng và huấn luyện động vật phục vụ. Tuy nhiên, trừ khi chó là động vật phục vụ đang được huấn luyện, không bắt buộc phải đeo thẻ và thẻ không xác lập rằng một động vật là động vật phục vụ theo luật.

Trừ khi có lý do để tin rằng một động vật đe dọa đến sức khỏe hoặc an toàn, một viên chức nơi kinh doanh hoặc viên chức chính phủ chỉ được hỏi hai câu hỏi để xác định xem một động vật có đủ tiêu chuẩn là động vật phục vụ

không: 1) Động vật này có cần thiết vì tình trạng khuyết tật của người sử dụng không?; và 2) Động vật này đã được huấn luyện để thực hiện công việc hoặc tác vụ nào? Theo luật California, khai báo sai rằng một con chó là động vật phục vụ được huấn luyện là một khinh tội, có thể bị phạt lên đến sáu tháng tù giam và/hoặc phạt tiền lên đến \$1.000 [Bộ luật Hình sự (Penal Code) Mục 365.7 (a)].

C. Trong trường hợp nào thì Động vật Phục vụ của Tôi Có thể bị Từ chối Cho vào Nơi kinh doanh hoặc Không gian Công cộng?

Nơi kinh doanh và không gian công cộng không bắt buộc phải cho vào đối với động vật phục vụ là mối đe dọa trực tiếp cho người khác, không được người sử dụng chăm sóc và kiểm soát, hoặc về cơ bản sẽ thay đổi tính chất của hàng hóa, dịch vụ hoặc chương trình do nơi kinh doanh hoặc thực thể chính phủ cung cấp.

"Mối đe dọa trực tiếp" là một rủi ro đáng kể đối với sức khỏe hoặc an toàn của người khác mà không thể bị loại bỏ bằng cách sửa đổi chính sách, thực hành, hoặc thủ tục, hoặc bằng cách cung cấp hỗ trợ hoặc dịch vụ phụ trợ. Ví dụ, chó cắn khi không bị khiêu khích có thể là mối đe dọa trực tiếp. Trong việc nhận định liệu một mối đe dọa trực tiếp có tồn tại không, một thực thể phải thực hiện;

thẩm định cá nhân hóa, trên cơ sở phán đoán hợp lý dựa trên kiến thức y khoa hiện thời hoặc dựa trên bằng chứng khách quan tốt nhất hiện có. Quy trình thẩm định phải đánh giá: Tính chất, thời gian và mức độ nghiêm trọng của rủi ro; xác suất thương tích tiềm ẩn sẽ thực sự xảy ra; và liệu điều chỉnh thích ứng hợp lý chính sách, thực hành, hoặc thủ tục hoặc cung cấp hỗ trợ hay dịch vụ phụ trợ có giảm bớt rủi ro không.

Không cho vào đối với một động vật phục vụ trên cơ sở mối đe dọa trực tiếp phải dựa trên hành vi thực tế của động vật cụ thể, không dựa trên giả định hoặc khuôn mẫu về cách động vật, hoặc giống động vật, có thể hành động.

Động vật phục vụ phải luôn được người sử dụng, hoặc một người được người sử dụng chỉ định, chăm sóc và kiểm soát. Người bị khuyết tật có thể bị yêu cầu mang động vật phục vụ của mình ra khỏi khuôn viên nếu động vật đó mất kiểm soát và người sử dụng động vật không có hành động hiệu quả để kiểm soát, hoặc nếu động vật đó không được huấn luyện để không đi vệ sinh trong nhà. Trách nhiệm giám sát và chăm sóc động vật phục vụ

không thuộc về nơi kinh doanh hoặc thực thể chính phủ cho phép động vật vào.

Nói chung, động vật phục vụ phải có bộ dây cương, dây buộc hoặc dây dắt khác. Tuy nhiên, nếu người sử dụng không thể sử dụng bộ dây cương, dây buộc hoặc dây dắt khác vì tình trạng khuyết tật, hoặc nếu việc sử dụng dây dắt sẽ ảnh hưởng đến việc thực hiện công việc hoặc tác vụ an toàn, hiệu quả của động vật phục vụ, người sử dụng có thể dùng các phương thức khác để kiểm soát động vật.

Động vật phục vụ cũng có thể bị từ chối cho vào nơi kinh doanh và tòa nhà chính phủ nếu việc cho phép động vật vào sẽ thay đổi về cơ bản tính chất của hàng hóa, dịch vụ hoặc chương trình được cung cấp tại địa điểm đó. Ví dụ, vườn thú có thể không cho động vật phục vụ vào các khu vực nơi các động vật được nuôi là con mồi tự nhiên hoặc động vật săn mồi tự nhiên của chó, hoặc trong trường hợp sự hiện diện của chó sẽ kích động các động vật được nuôi.

D. Tôi Có thể Mang Động vật Phục vụ của Tôi đến Bệnh viện không?

Bệnh viện và các cơ sở chăm sóc sức khỏe khác được xem như nơi kinh doanh và không gian công cộng khác đối với việc cho động vật phục vụ vào. Động vật phục vụ phải được cho phép ở bất cứ đâu trong bệnh viện nơi nhân viên y tế, bệnh nhân và khách thăm được phép vào. Quy định này bao gồm phòng cho bệnh nhân và các khu vực công cộng khác của các đơn nguyên sức khỏe tâm thần nội trú và ngoại trú, bao gồm cơ sở sức khỏe tâm thần có cửa khóa. Bệnh nhân phải có khả năng chăm sóc động vật, hoặc phải bố trí cho người khác chăm sóc động vật nếu cần thiết. Động vật phục vụ có thể không được cho vào các khu vực hạn chế người vào của bệnh viện vốn áp dụng các biện pháp kiểm soát nhiễm trùng tổng quát, chẳng hạn như phòng mổ và đơn nguyên bỏng. Như với nơi kinh doanh và không gian chính phủ khác, khi nhân viên chăm sóc sức khỏe không chắc chắn rằng một động vật là động vật phục vụ, họ có thể hỏi người sử dụng động vật này có phải là động vật phục vụ cần thiết do tình trạng khuyết tật không, nhưng không được yêu cầu chứng nhận hoặc giấy tờ khác về tình trạng động vật phục vụ.

E. Tôi Có thể Mang Động vật Phục vụ lên Máy bay không?

Có, miễn là động vật phục vụ của quý vị là chó. Di chuyển bằng đường hàng không được quản lý bởi Đạo luật Tiếp cận Máy bay (ACAA, Air Carrier Access Act) liên bang (49 Bộ luật Hoa Kỳ Mục 41705) và việc thực hiện theo

đạo luật này quy chế 14 Bộ Quy chế Liên bang (C.F.R, Code of Federal Regulations) Mục 382. Hoa Kỳ Bộ Giao thông (DOT, Department of Transportation) ban hành quy tắc cuối cùng cho các quy chế ACCA về việc vận chuyển động vật phục vụ có hiệu lực từ ngày 4 tháng 1 năm 2021. Trước sửa đổi này, người bị khuyết tật có thể mang động vật phục vụ và/hoặc động vật hỗ trợ cảm xúc lên máy bay. Quy tắc mới chỉ cho phép động vật phục vụ cho người bị khuyết tật về thể chất và/hoặc tâm thần. Động vật phục vụ được định nghĩa là một con chó, không phân biệt giống hoặc loại, được huấn luyện riêng để thực hiện công việc hoặc tác vụ giúp ích cho một người bị khuyết tật đủ tiêu chuẩn, bao gồm khuyết tật thể chất, giác quan, tâm thần, trí tuệ, hoặc loại khuyết tật tâm thần khác.

Tóm tắt Điều khoản:

- Hãng hàng không có thể yêu cầu bản giấy hoặc bản điện tử đã hoàn tất của “ Biểu mẫu Vận chuyển Động vật Phục vụ Bằng đường hàng không của Bộ Giao Thông Hoa Kỳ” của Bộ (kiểm tra trang mạng của hãng hàng không để xem các biểu mẫu có thể điền) như là một điều kiện di chuyển lên đến 48 giờ trước khi di chuyển trong thông tin đặt chỗ của hành khách;
- Giới hạn số lượng động vật phục vụ đi cùng một hành khách tối đa là 2 và yêu cầu động vật phục vụ phải được đeo bộ dây cương, dây buộc hoặc dây dắt trong sân bay và trên máy bay. Họ cũng có thể yêu cầu con chó phải nằm gọn trong lòng hành khách hoặc trong khoảng để chân của hành khách. Hãng hàng không không được phép từ chối vận chuyển động vật phục vụ trên cơ sở giống hoặc kích cỡ;
- Yêu cầu những hành khách bay từ 8 giờ trở lên phải chứng thực rằng động vật phục vụ sẽ không đi vệ sinh, hoặc có thể đi vệ sinh theo cách hợp vệ sinh bằng cách cung cấp bản giấy hoặc bản điện tử đã hoàn tất của “ Chứng thực Việc đi vệ sinh của Động vật Phục vụ của Bộ Giao thông Hoa Kỳ” của Bộ (kiểm tra trang mạng của hãng hàng không để xem các biểu mẫu có thể điền) và
- Hành khách có thể làm thủ tục trực tuyến và không phải làm thủ tục tại sân bay.

F. Một Nơi kinh doanh hoặc Thực thể Chính phủ có thể Tính Phí để cho Động vật Phục vụ Vào không?

Một nơi kinh doanh hoặc thực thể chính phủ không được yêu cầu người bị khuyết tật trả một khoản đặt cọc hoặc phụ phí để cho động vật phục vụ đi

kèm, ngay cả khi đó là chính sách của họ đối với vật nuôi. Nếu một nơi công cộng hoặc thực thể công cộng thường tính phí khách của họ cho thiệt hại gây ra cho khuôn viên, họ có thể tính phí người chủ của một động vật phục vụ cho thiệt hại tương tự.

G. Tôi Có thể Mang Động vật Phục vụ đang được Huấn luyện vào Nơi kinh doanh hoặc Không gian Công cộng không?

Động vật phục vụ đang được huấn luyện không được áp dụng ADA. Tuy nhiên, Đạo luật Người bị Khuyết tật California (California Disabled Persons Act) cho phép người bị khuyết tật, và những người huấn luyện động vật phục vụ, mang chó vào mọi nơi công cộng nhằm mục đích huấn luyện chó để cung cấp một dịch vụ liên quan đến người bị khuyết tật. Quy định này áp dụng cho nơi kinh doanh, giao thông công cộng và tư nhân, nhà ở, và những nơi khác mở cửa cho công chúng. Chó phải đeo dây buộc, và phải đeo thẻ do quận ban hành xác định nó là động vật phục vụ hoặc động vật hỗ trợ đang được huấn luyện. Người sử dụng chó sẽ chịu trách nhiệm pháp lý cho mọi thiệt hại mà chó gây ra cho khuôn viên hoặc cơ sở.

Khiếu nại và Kiện tụng

Nếu quý vị tin rằng mình đã bị một nơi kinh doanh hoặc thực thể công cộng phân biệt đối xử bất hợp pháp vì động vật phục vụ của mình, quý vị có thể nộp khiếu nại cho Bộ Tư pháp (DOJ, Department of Justice). Nếu khiếu nại chống lại chính phủ hoặc một thực thể tư nhân nhận tài trợ liên bang thì khiếu nại phải được nhận trong vòng 180 ngày kể từ ngày xảy ra vụ việc phân biệt đối xử (khi vấn đề phát sinh). Không có thời hạn nộp khiếu nại chống lại một nơi kinh doanh theo ADA mà không nhận tài trợ liên bang, nhưng tốt nhất là nên nộp khiếu nại càng sớm càng tốt. Có thể xem thêm thông tin về cách nộp khiếu nại cho Bộ Tư pháp tại https://www.ada.gov/filing_complaint.htm, hoặc qua Đường dây Thông tin ADA theo số (800) 514-0301 (thoại); (800) 514-0383 (TTY).

Quý vị cũng có thể nộp khiếu nại hành chính đối với bất kỳ hình thức phân biệt đối xử nào liên quan đến chó phục vụ hoặc động vật hỗ trợ cảm xúc của mình theo luật California cho Sở Việc làm và Gia cư Công bằng (DFEH, Department of Fair Employment and Housing) California, trong vòng một năm kể từ ngày cuối cùng xảy ra vụ việc phân biệt đối xử. Có thể xem thêm thông tin về cách nộp khiếu nại cho DFEH tại <https://www.dfeh.ca.gov/complaintprocess/> hoặc gọi (800) 884-1684 (thoại) hoặc (800) 700-2320 (TTY).

Hoa Kỳ Biểu mẫu của Bộ Giao thông để nộp khiếu nại liên quan đến người bị khuyết tật cho hãng hàng không có tại:

<http://www.dot.gov/airconsumer/file-consumer-complaint>.

Ngoài ra hoặc bên cạnh việc nộp khiếu nại cho DOJ hoặc DFEH, quý vị có thể nộp đơn kiện tại tòa án tiểu bang hoặc liên bang để xin lệnh huấn thị và án văn tuyên nhận theo luật liên bang hoặc tiểu bang. Tiền bồi thường có thể áp dụng theo luật tiểu bang, bao gồm bồi thường pháp định tối thiểu là \$4.000 mỗi vụ việc phân biệt đối xử. Bộ luật Dân sự (Civil Code) §52. Phải nộp đơn kiện trong vòng hai năm sau khi xảy ra vụ việc phân biệt đối xử.

Nếu quý vị muốn đòi tiền bồi thường dưới \$10.000, một cách khác là nộp đơn kiện phân biệt đối xử lên Tòa Tiểu Hình (Small Claims Court). Các thời hạn hiệu lực được thảo luận ở trên sẽ áp dụng. Quý vị không được sử dụng luật sư nếu quý vị nộp đơn kiện lên tòa tiểu hình. Đây là liên kết đến ấn phẩm của Disability Rights California giải thích quy trình sử dụng Tòa Tiểu Hình cho các trường hợp phân biệt đối xử:

<http://www.disabilityrightsca.org/pubs/520601.pdf>.

Ngoài ra, Đạo luật Yêu cầu bồi thường do Sai lầm của Chính phủ (Government Tort Claims Act) quy định phải nộp yêu cầu bồi thường do sai lầm của chính phủ trong vòng sáu tháng sau khi xảy ra vụ việc phân biệt đối xử trước khi đệ đơn kiện đòi tiền bồi thường chống lại một thực thể chính quyền tiểu bang hoặc địa phương. Có thể xem thêm thông tin về yêu cầu bồi thường do sai lầm tại

<http://www.disabilityrightsca.org/pubs/522901.htm> Xin lưu ý rằng trang mạng này điều hướng đến biểu mẫu để yêu cầu bồi thường chống lại tiểu bang hoặc một cơ quan hay nhân viên tiểu bang, mà có thể không áp dụng trong trường hợp của quý vị. Các thực thể công cộng khác có thể có biểu mẫu yêu cầu bồi thường do sai lầm riêng trên trang mạng của họ. Nếu quý vị muốn theo đuổi kiện tụng, quý vị nên tham khảo ý kiến luật sư càng sớm càng tốt.

Chúng tôi muốn được nghe ý kiến của quý vị! Vui lòng hoàn tất khảo sát dưới đây về các ấn phẩm của chúng tôi và cho chúng tôi biết chất lượng công việc của mình! [\[Làm Khảo sát\]](#)

Nhận Trợ giúp

Nếu quý vị là một cá nhân, thành viên gia đình, hoặc người vận động cho một người bị khuyết tật và có thắc mắc về các quyền pháp lý liên quan đến người bị khuyết tật đó, hãy gọi:

1-800-776-5746

hoặc gọi TTY: 1-800-719-5798

Hoạt động từ thứ Hai đến thứ Sáu, 9 giờ sáng đến 4 giờ chiều

Disability Rights California nhận kinh phí từ nhiều nguồn, để xem danh sách đầy đủ nhà tài trợ, vào trang

<http://www.disabilityrightsca.org/Documents/ListofGrantsAndContracts.html>.